

greppa näringen

Tips och råd runt startbesök miljövänlig hästhållning

Rådgivning i praktiken

Rådgivningsexpert Emma Johansson

Hushållningssällskapet Kalmar Kronberg Blekinge

Foto: Alex Regnér

Djurhållningskort

- › Djurslag , ponny (300kg), stor (500kg)
- › Djupströgödsel
- › Stallperiodens längd
- › Lagringsbehov
- › Betesdjur
- › Strömedel

Krav på lagringskapacitet

Bestämmelser för lagringskapacitet av stallgödsel enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket

För att se om din mark ligger inom nitratkänsligt område kan du titta på vår [karta över nitratkänsliga områden](#) eller fråga tillsynsmyndigheten i din kommun.

Känsliga områden i Skåne, Halland, Blekinge och Gotland samt Öland och känsliga kustområden

Antal djurenheter	Nöt, hästar, får och getter	Annan djurhållning
fler än 100	8 mån	10 mån
fler än 10 upp till 100	8 mån	10 mån
fler än 2 ¹ upp till 10	6 mån	6 mån

Övriga känsliga områden

Antal djurenheter	Nöt, hästar, får och getter	Annan djurhållning
fler än 100	8 mån	10 mån
fler än 10 upp till 100	6 mån	10 mån
fler än 2 ¹ upp till 10	6 mån	6 mån

Områden utanför känsliga områden

Antal djurenheter	Nöt, hästar, får och getter	Annan djurhållning
fler än 100	8 mån	10 mån
fler än 10 upp till 100	6 mån	10 mån
fler än 2 ¹ upp till 10	inga generella bestämmelser	inga generella bestämmelser

1) Jordbruksföretag med högst 2 djurenheter är undantagna (enl. SJVFS 2004:62)

› Lagring:

- › Gödselplattans yta
- › Lagringshöjd på gödselplatta
- › Utgödslingsintervall för djupströbädd, mån
- › Ev. urinbrunn
- › Ev. extra vattentillskott

- › Gödsellagringen ska vara utformad så att det inte läcker eller rinner av från den
- › Bra lagring kan vara:
  - › Lagring på betongplatta
    - › med eller utan stödmur
  - › Lagring inne i stallet
    - › exempelvis i djupströbädd
  - › Lagring i container som töms regelbundet
    - › Om krav finns på lagringskapacitet och denna kapacitet inte ryms i container, behöver du söka dispens från länsstyrelsen
  - › Stuka i fält – kolla med kommunen (ej lagringskapacitet)

- › Spridning – om de har egen spridning

Foto: Mårten Svensson

Poster på beteskortet	Betyder	Gödseln hamnar i/på
Kg ts totalt/djur/dag	Hur mycket varje djur äter per dag	Lagringsbehållaren om inget anges på nedanstående poster
Kg ts bete/djur/dag	Hur mycket av det djuret äter som utgörs av bete	Betet
Övrig utfodring ute kg ts/djur/dag	Hur mycket av det djuret äter som utgörs av övrigt foder ute eller inne och där man vill att gödseln ska hamna på betet	Betet

- › Ta fram alla uppgifter du har om gården, kolla VISS-karta, informera kunden om vad de behöver ta fram till besöket (tex grovfoderanalys)
- › Packa ner: startkit till kund, avtal, information från VISS, situationskarta, rådgivningspärm, (Hästgödsel-en naturlig resurs)

TIPS:

Rådgivningspärm:

- EU-direktiv
- Miljömål
- Krav & rekommendationer
- Underlag till rådgivning (utskriften powerpoint)
- Praktiska råd + annan info
- Hjälpvärden/Schabloner

Hästgödsel – en naturlig resurs

- › Presentation startbesök miljövänlig hästhållning
- › Miljöregler, miljömål
- › Status på vattendrag och sjöar
- › Data för beräkningen i VERA samt fyller i kartan med uppgifter om hagfördelningar
- › Rundvandring på gården med diskussion om förbättringsförslag
- › Rådgivningsplan

- › **TIPS:**
  - › Anteckna hellre för mycket än för lite!
  - › Ta kort om det kan hjälpa att visa vad/vart man menar i rapporten (fråga först om det är ok)

Åtgärder och förbättringar 1

- › Mockning
- › Utfodring
- › Upptrampade hagar
- › Grovfoderanalys
- › Stängsling mot vatten
- › Rådgivningsplan
- › Fosfordamm

Foto: Emma Johansson

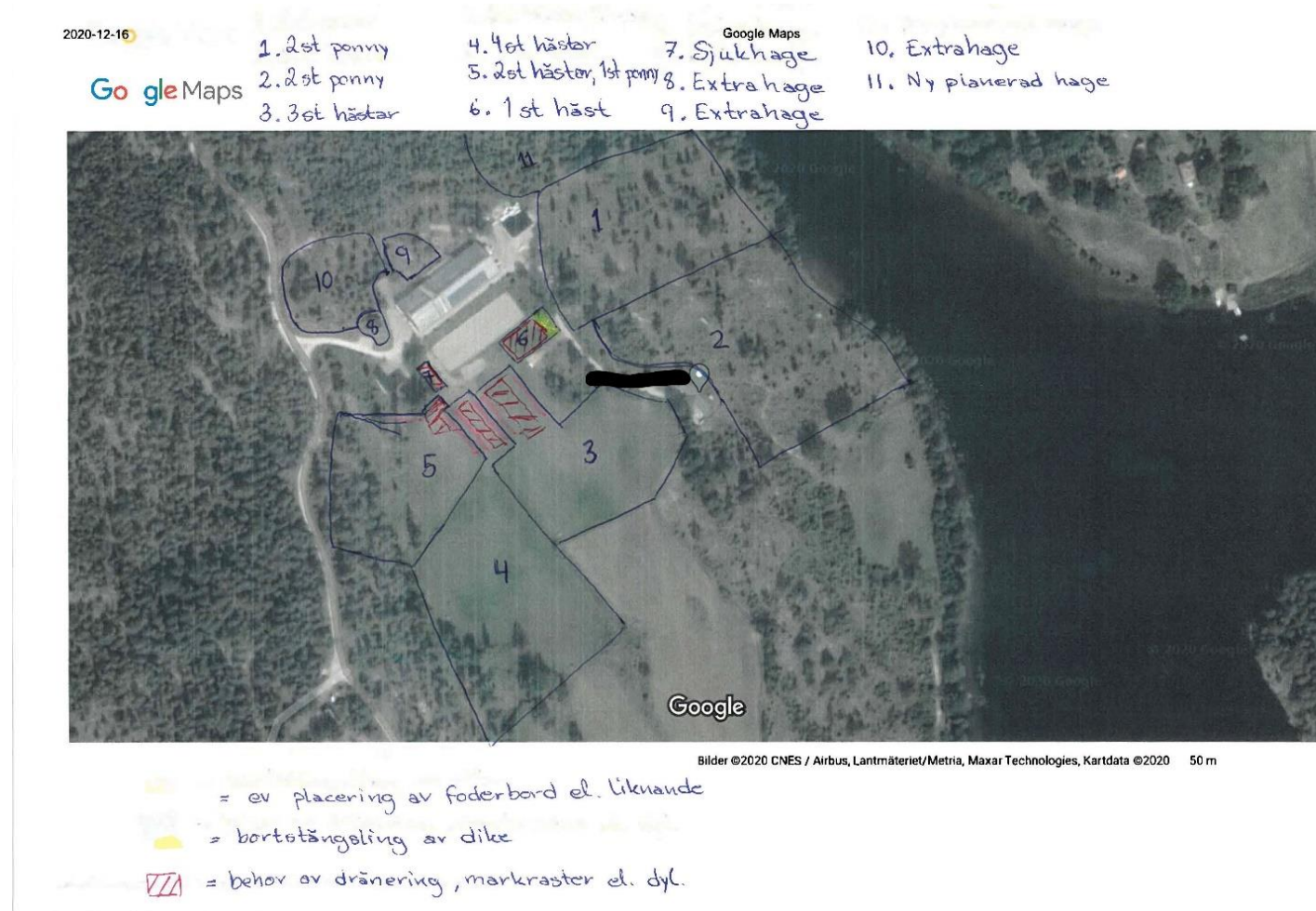
Åtgärder och förbättringar 2

Observera att hästar lätt kan skada sig på foderhäckar. Foto: Emma Johansson

Karta över åtgärdsförslag

Karta från Google Maps med anteckningar

- › 11B Fosforstrategi
- › 14A Våtmarksplanering
- › 14B Skötsel och restaurering av våtmarker
- › 14D Översyn av dränering
- › 14U Underhåll av diken
- › 15A Grovfoderodling
- › 20B Klimatkollen på djurgårdar
- › 41B Utfodringskontroll övriga nöt, lamm och häst
- › 42A Betesstrategi
- › 30A Stallmiljö och yttre miljö
- › 30C Byggplanering vid nybyggnation
- › Sparsam körning

Förslag på bra material

Bra länkar:

- › adm.greppa.nu
- › kunskapsbanken
- › modulblad
- › Sida för rådgivningen
- › www.webbutiken.jordbruksverket.se
- › SJV: Hästgödsel - en naturlig resurs
- › SJV: Hantering av hästgödsel på små hästgårdar
- › SJV: Riskvärderingsmall för näringsläckage vid hästhållning
- › hastsverige.se
- › grovfoderverktyget.se

- › Hästgårdar vill ha rådgivning
- › Startrådgivning häst är väldigt rolig att göra
- › Känns som att den behövs och gör nytta
- › Mycket samma brister eller åtgärdsförslag på gårdarna
- › Hoppas på fler anpassade moduler

- › Tack!
emma.johansson@hushallningssallskapet.se, tel. 070-829 08 30

